

УДК 342.9:35.07

DOI <https://doi.org/10.32782/2311-8040/2025-2-9>

Петелька Олексій Ігорович,

аспірант кафедри адміністративно-правових дисциплін
Навчально-наукового інституту права та правоохоронної діяльності
Львівського державного університету внутрішніх справ,
вулиця Городоцька, 26, Львів, 79000, Україна
ORCID: <https://orcid.org/0009-0006-0653-4910>

АДМІНІСТРАТИВНІ ПРОЦЕДУРИ В ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

Анотація. У статті на підставі комплексного системного аналізу розглянуто адміністративні процедури в діяльності органів публічного управління в контексті європейської інтеграції України. Актуальність дослідження зумовлена тим, що держава взаємодіє з фізичними і юридичними особами, забезпечуючи можливість участі у виробленні адміністративних рішень. Цей важливий аспект розвитку законодавства та практики його застосування первинний, решта напрямів реформування публічного управління повинні розглядатися похідними від нього. Інститут адміністративних процедур може виступати засобом перетворень публічного управління, сприяючи досягненню таких завдань: створення гарантій захисту прав фізичних і юридичних осіб у взаємних правових відносинах з органами публічної влади, посадовими особами; забезпечення законності у діяльності адміністрації; легітимзації адміністративних рішень; створення правових меж адміністративного розсуду; протидії корупції; стандартизації адміністративної та судової практики; стимулювання економічного зростання та створення сприятливих умов для інвестицій. Об'єктом дослідження є врегульовані правом суспільні відносини, що виникають у зв'язку із взаємодією органів публічної влади з фізичними і юридичними особами щодо прийняття адміністративних актів. Предметом дослідження виступають норми законодавства про адміністративні процедури та практика застосування. Адміністративні процедури виступають сполучною ланкою між публічною адміністрацією, фізичними і юридичними особами під час прийняття адміністративних актів публічною адміністрацією за підсумком процедури. Зазначено, що впровадження законодавства щодо адміністративних процедур є вимогою Європейського Союзу, спрямованою на створення привабливого інвестиційного клімату. Законодавство про адміністративні процедури сприяє систематизації законодавства про публічне управління.

Ключові слова: акти, адміністративно-процесуальне право, адміністративний розсуд, взаємодія, законодавство, фізичні і юридичні особи.

Petelka Oleksii. Administrative procedures in the activities of public administration bodies

Abstract. The article, based on a comprehensive system analysis, examines administrative procedures in the activities of public administration bodies in the context of Ukraine's European integration. The relevance of the study is due to the fact that the state interacts with individuals and legal entities, ensuring the possibility of participation in the development of administrative decisions. This important aspect of the development of legislation and the practice of its application is primary, the remaining areas of public administration reform should be considered derivatives of it. The institute of administrative procedures can act as a means of transforming public administration, contributing to the achievement of the following tasks: creating guarantees for the protection of the rights of individuals and legal entities in mutual legal relations with public authorities and officials; ensuring legality in the activities of the administration; legitimizing administrative decisions; creating legal boundaries for administrative discretion; combating corruption; standardizing administrative and judicial practice; stimulating economic growth and creating favorable conditions for investment. The object of the study is the legally regulated social relations that arise in connection with the interaction of public authorities with individuals and legal entities regarding the adoption of administrative acts. The subject of the study is the norms of legislation on administrative procedures and the practice of application. Administrative procedures act as a connecting link between public administration, individuals and legal entities when adopting administrative acts by public administration following the procedure. It is noted that the implementation of legislation on administrative procedures is a requirement of the European Union aimed at creating an attractive investment climate. Legislation on administrative procedures contributes to the systematization of legislation on public administration.

Key words: acts, administrative procedural law, administrative discretion, interaction, legislation, individuals and legal entities.

Вступ. Теорія адміністративних процедур є складовою частиною адміністративного права, а законодавство про адміністративні процедури сприяє систематизації законодавства про публічне управління. Методологічна основа європейської концепції адміністративних процедур базується на доктрині належного управління (*good administration*), що набула великого поширення у правових системах країн-членів ЄС. Ця теорія виходить із необхідності забезпечення формальної законності, розумності, справедливості публічного управління. Останнє має досягатися за допомогою закріплення та реалізації конкретних процедурних прав громадян, головними з яких є право на участь в адміністративній процедурі та право на обгрунтоване рішення.

Загальні питання адміністративної процедури розглядали вчені: В.Б. Авер'янов, О.М. Бандурка, Н.П. Бортник, М.Г. Вербенський, С.М. Гусаров, Т.О. Коломоєць, Р.С. Мельник, О.І. Миколенко, О.М. Музичук, О.І. Остапенко, Т.О. Проценко, С.Г. Стеценко, І.М. Шопіна, Ю.С. Шемшученко та інші. Розглянута правова категорія вимагає наукового вивчення в контексті ефективності керівника на цілях вдосконалення громадського управління.

Матеріали та методи. Методологічна основа статті зумовлена об'єктом та предметом і включає філософські, загальні та спеціально-наукові методи: діалектичний, історичний, порівняльно-правовий, формально-логічний, методи аналізу та синтезу, метод абдукції. Вся система використаних методів пізнання була спрямована на вирішення поставлених завдань та досягнення мети наукової роботи. Спеціальні юридичні методи сприяли формуванню єдиної, внутрішньо несуперечливої правової теорії, визначення понять та дослідження сутності правових явищ. Історико-правовий метод дозволив провести ретроспективний аналіз правового регулювання адміністративних процесуальних відносин та простежити шляхи його розвитку. Особливу роль у дослідженні відіграє порівняльно-правовий метод, який дозволив виявити та зіставити переваги та недоліки, у

тому числі прогалини правового регулювання адміністративних процедур в Україні та країнах Європейського Союзу, встановити тенденції подальшого розвитку та вдосконалення відповідного законодавства та практики застосування з урахуванням досвіду держав Європейського Союзу.

Результати. У юридичній літературі досить докладно викладено положення, що розкривають природу, призначення та особливості правової категорії «адміністративна процедура» [1; 2]. Адміністративна процедура визначається як нормативно встановлений порядок послідовно вчинених дій суб'єктом права для реалізації прав та обов'язків. Закон України «Про адміністративну процедуру» розглядає адміністративну процедуру як визначений законом порядок розгляду та вирішення справи [3].

Управлінський та адміністративний процеси в окремих випадках ототожнюють, виділяють власне управлінські процедури, де останні представляють нормативно встановлений порядок послідовного здійснення уповноваженими суб'єктами права узгоджених дій щодо реалізації компетенцій, законодавчих та інших правових актів.

Адміністративні процедури регулюються спеціальними нормативними актами, які встановлюють правила та вимоги, яких повинні дотримуватися державні органи під час розгляду справ та звернень фізичних чи юридичних осіб. Такі процедури призначені для забезпечення прозорості, законності, справедливості та ефективності адміністративних процесів.

Під адміністративними процедурами розуміють: порядок прийняття нормативних актів громадського управління; процедури організації роботи органів громадського управління; процедури розгляду звернень фізичних та юридичних осіб щодо реалізації прав та законних інтересів у сфері публічного управління; певні процедури у сфері економіки (реєстрація юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців, реєстрація прав на нерухоме майно та угод з ним; ліцензування окремих видів господарської діяльності; контрольно-наглядові про-

цедури; процедури технічного регулювання); дозвільні процедури (дозволи на приватну охоронну діяльність, на володіння, носіння та перевезення зброї та боєприпасів); заохочувальні процедури з боку держави.

Д.В. Анохіна зазначає, що внутрішня структура адміністративної процедури є логічною і послідовною, що вбачається зі стадійності процедури та ієрархії способів і інструментів, що застосовуються посадовими особами у процедурах [4, с. 286]. Розглянута дефініція охоплює значний спектр відносин, фактично описується діяльність органів публічної влади, зокрема організаційна, нормотворча, контрольно-наглядова тощо. Це насамперед алгоритм балансу публічного та приватного інтересу, взаємодії на засадах верховенства закону, принципів пропорційності, правової визначеності та права бути вислуханим. Адміністративні процедури, по суті, є системою правових стандартів, що регламентують процес адміністрування. Вони дозволяють організувати адміністрування так, щоб воно діяло відповідно до встановленої міри публічної влади та слугувало загальному благу.

У зв'язку з тим, що метою встановлення адміністративної процедури є виконання публічних функцій та надання адміністративних і публічних послуг, її призначення – обмежувати адміністративний розсуд та запроваджувати легальні критерії дій службовців, посадових осіб, державних і комунальних структур, фізичних та юридичних осіб. Стійкість права є одним із вирішальних чинників легітимності правової системи в масовій свідомості. Основою конституційного правопорядку є стабільність і відсутність суперечностей між владою, свободою та власністю [5, с. 53]. Упорядкування діяльності надає відкритого та заздалегідь передбачуваного характеру, а отже, сприяє ефективності, прозорості та демократичності.

З допомогою адміністративних процедур забезпечується законність у процесі адміністрування. Діяльність адміністративних органів відповідає закону; створюються гарантії неупередженості та справедливості адміністрування; підвищується прозорість адміні-

стрування, доступність для публічного та внутрішньовідомчого контролю; створюються умови, що сприяють зростанню свідомості та відповідальності посадових осіб, компетентності та професіоналізму; створюються гарантії захисту прав приватної особи в адмініструванні; покращується імідж влади, підвищується довіра суспільства до адміністративної системи; створюється основа розвитку єдиної адміністративної практики в адміністративних органах.

Під час вивчення правової процедури наголошується на її головному складнику – реалізації основної, матеріальної, юридичної норми, заснованої на ній матеріальній основі правових відносин, без чого складно зрозуміти природу юридичної процедури та механізм її функціонування.

Водночас необхідно враховувати, що процесуальна процедура чи процес має дві мети – виявлення (встановлення, існування) охоронних правовідносин; безпосередня їх реалізація.

У правовій літературі називаються ознаки юридичної процедури: закріплення за сукупністю дій суб'єктів права найменування процедури; зміст (обов'язкова послідовність суворо встановлених дій); наявність обов'язкових правових наслідків процедури, що змінюють, скасовують чи встановлюють права та обов'язки суб'єктів процедур [6; 7].

Називаються характерні риси категорії, що вивчається: виклад і закріплення у законах та підзаконних нормативних актах; нормативно встановлений порядок провадження юридичної діяльності; забезпечення охорони нормативного режиму від порушень у вигляді правових санкцій, що становлять міру юридичної відповідальності; орієнтовне значення для досягнення певної правової мети, що гарантує правомірність та результативність юридичної діяльності. Важливою ознакою юридичної процедури є офіційна (формальна) визначеність.

Висловлювалося думка, що правова процедура – це заздалегідь та офіційно встановлена модель (програма) поведінки суб'єктів. Попередню офіційну визначеність юридичної

процедури найчастіше пов'язують із встановленням у нормативно-правових актах, де найбільш значущими є процедурні норми, що гарантують дотримання фундаментальних прав людини. Вказується необхідність закріплення на законодавчому рівні.

Норми опосередковують юридичну процедуру, не просто встановлюють межі, міру поведінки публічно-владних суб'єктів, але докладно визначають дії, метод, порядок, послідовність вчинення, форму закріплення результатів цих дій. Не будь-яка врегульована правом процедура здійснення юридичних дій може називатися юридичним процесом, що історично склався, прийнятим у законодавстві, на практиці та в науці адміністративного права.

У юридичній науці неодноразово робилася спроба розділити адміністративні процедури на види за спеціальними критеріями. Залежно від характеру прав і обов'язків учасників класифікуються: на такі, що надають право; пов'язані з виконанням обов'язків; дозвільні; реєстраційні; контрольно-наглядові; державно-заохочувальні. Virізняють юрисдикційні процедури; процедури організації діяльності публічної влади (процедури ухвалення правових актів управління); процедури здійснення юридично значимих дій органами публічної влади (ліцензування, реєстрації, контролю, нагляду).

Пропонується розмежувати позитивні та юрисдикційні адміністративні процедури. Позитивні, своєю чергою, ділять на внутрішні, учасники яких у відносинах влади – підпорядкування, та зовнішні, учасники яких у відносинах прямого підпорядкування не перебувають. Зовнішні процедури пропонується поділяти на вертикальні – право вимоги належить заявнику та горизонтальні – право вимоги належить уповноваженому органу.

У літературі подається список позитивних адміністративних процедур, що включає: організаційні процедури (діловодство); нормотворчі процедури (підготовка та прийняття нормативних та індивідуальних актів); інформаційні процедури (документообіг, інформаційно-комунікаційне обслуговування);

процедури, пов'язані із вчиненням організаційно-технічних дій (матеріально-технічне забезпечення); адміністративно-управлінські процедури, пов'язані з розподілом, перерозподілом та делегуванням повноважень; адміністративні процедури, пов'язані з юридично значущими діями (реєстрація, ліцензування, квотування, облік); контрольно-наглядові процедури; процедури, пов'язані з розглядом пропозицій та заяв; процедури, що реалізуються у надзвичайних ситуаціях та особливих конституційно-правових і адміністративно-правових режимах; колізійні процедури, пов'язані з розглядом скарг, вирішенням розбіжностей та спорів у сфері публічного управління.

Залежно від першорядності завдання, що стоїть перед державою під час реалізації функцій у відповідних адміністративних процедурах, виділяють охоронно-обмежувальні та реалізаційні процедури. Перші спрямовані на забезпечення публічного інтересу держави, що виражається у встановленні спеціальних вимог та обмежень для приватних осіб, контролі дотримання.

Завдання реалізаційних процедур полягає у сприянні реалізації прав приватних осіб, задоволенні приватного інтересу шляхом ухвалення державно-владних актів чи вчинення юридично значимих дій.

Залежно від процесуальних особливостей здійснення правозастосовної адміністративно-публічної діяльності можна виділити процесуальні адміністративно-правові процедури здійснення адміністративно-публічної діяльності з вирішення влади органами індивідуальних адміністративних справ у відповідних провадженнях та поза процесуальними адміністративно-правовими процедурами, здійснення адміністративними органами адміністративної діяльності або вчинення адміністративно-правових дій.

Управління є універсальною, невід'ємною властивістю держави, необхідною для забезпечення та захисту державних інтересів, публічних інтересів суспільства та приватних інтересів громадян, його вдосконалення та ефективність набувають особливого значення у воєнному становищі. У зв'язку з інтеграцій-

ними процесами України та Європейського Союзу відбувається вдосконалення публічного управління та його еволюція, де за зміни принципів побудови держави еволюційний розвиток поступається місцем кардинальній перебудові всього публічного апарату, що супроводжується встановленням нових і скасуванням частини або всіх інститутів колишньої системи публічних установ. Позитивний результат реформування досягається у разі своєчасного встановлення адекватних новим умовам інститутів публічної влади, під час адаптації до названих умов установ, що діяли.

Виходячи з того, що правові процедури становлять істоту механізму реалізації закону, можна говорити про певну залежність ефективності публічного управління від якості адміністративних процедур. Це закономірно, оскільки юридично закріплена процедура дозволяє поетапно регламентувати акти поведінки суб'єктів відносин, встановлюючи оптимальний з погляду дотримання інтересів сторін шлях досягнення соціальної мети.

На сучасному етапі розвитку українського суспільства, зумовленого євроатлантичним прагненням України та воєнним станом внаслідок збройної агресії російської федерації, спостерігаються стійкі тенденції, що впливають на базові елементи структури правовідносин [8]. Вбачається зміна суб'єктного складу правовідносин. На цей процес впливають численні об'єктивні фактори: перехід до кіберфізичних систем; об'єднання інформаційно-комунікаційної, логістичної та технологічної систем; формування об'єднаних систем управління на основі злиття систем управління технологічними процесами та систем організаційного управління. Водночас є тенденція до необґрунтованого та мало контрольованого розширення змісту правовідносин. Доводиться констатувати, що здебільшого штучно розширюється зміст правовідносин з використанням суттєвого та не завжди виправданого обсягу нормативних регуляторів.

Адміністративна процедура поряд з публічною функцією і адміністративною та публічною послугою – важливий елемент, нероз-

ривно пов'язаний зі здійсненням фізичними та юридичними особами законних прав і обов'язків. Процедура відображає рівень демократизації суспільства та стан законності. Удосконалення управління залежить від конкретних управлінських процесів, варіативність яких становить безпосередньо управлінську діяльність. Водночас слід зазначити, що адміністративні процедури – малоефективний інструмент регулюючого впливу (управлінської конструкції) за нестабільності структури правовідносин. Правова адміністративна процедура як складне юридичне явище пронизує всі сторони життя держави та суспільства: політичну, правову, соціальну тощо.

Щоб здійснювати регулятивний вплив на зазначені групи відносин, держава встановлює певний порядок реалізації закріплених правил і норм. Поняття «процедура» означає порядок. Під порядком слід розуміти правила, норми суспільного устрою, спосіб життя, поведінки; спосіб, метод здійснення.

Законодавство у цій сфері активно розвивається. Сучасний стан та перспективи розвитку законодавства про адміністративні процедури в Україні тісно пов'язані з широким процесом адміністративної реформи та постійними змінами у системі публічного управління, що ґрунтується на впровадженні нормативних документів Європейського Союзу [9 с. 236].

Формування належних адміністративних процедур є основою розвитку однакової адміністративної практики в органах публічної влади. Адміністративна процедура представляє встановлений порядок дій, який має бути дотриманий під час здійснення певної публічної діяльності, включаючи надання адміністративних послуг. Жоден закон не може врахувати всі можливі ситуації, які можуть виникнути на практиці. Тому адміністративна процедура надає основу, на підставі якої можуть бути розроблені та доповнені конкретні правила та інструкції, щоб регулювати конкретні ситуації відповідно до закону. Розвиток законодавства про адміністративні процедури органів влади є важливим напрямом реформ, вкладених у підвищення прозорості, ефективності та відповідальності громадських органів.

Е. Шмідт-Ассманн зазначає, що адміністративні процедури повинні внести порядок у діяльність виконавчої влади: окремі етапи прийняття рішення, ролі тих, що беруть участь у цьому, вплив різних інтересів і значення результату рішення мають стати прозорішими. Процедури, з одного боку, є реальними процесами та, з іншого боку, зразками впорядкування. Вони впливають на застосування матеріального права з боку виконавчої влади та допомагають забезпечити законність виконавчої [10, с. 333–334].

Законодавство про адміністративні процедури регулює порядок взаємодії державних органів з фізичними та юридичними особами та іншими заінтересованими сторонами під час надання державних послуг, ухвалення рішень та здійснення адміністративних процедур. Мета такого законодавства полягає у забезпеченні прозорості, справедливості та законності у діяльності державних органів, захисті прав та інтересів фізичних та юридичних осіб.

Розвиток законодавства про адміністративні процедури передбачає: визначення загальних принципів адміністративних процедур, доступність, передбачуваність, справедливість, ефективність та захист прав учасників процедур; встановлення процедурних правил, що регулюють дії органів публічної влади під час розгляду заяв, ухвалення рішень, видачі дозволів тощо; передбачає вимоги до інформаційної прозорості, обов'язкового роз'яснення процедур та прав фізичних та юридичних осіб; встановлення гарантії прав учасників адміністративних процедур, включаючи декларацію про оскарження рішень, декларацію про отримання обґрунтованих рішень, декларацію про консультацію та представництво, механізми

забезпечення відповідальності органів влади за порушення прав учасників процедур.

Розвиток законодавства про адміністративні процедури здійснюється на основі аналізу передового досвіду країн-членів Європейського Союзу, міжнародних стандартів та потреб суспільства. Воно спрямоване на створення ефективних і справедливих механізмів взаємодії державних органів із суспільством, на підвищення якості наданих публічних та адміністративних послуг та захист прав фізичних та юридичних осіб.

Висновки. Адміністративні процедури виступають сполучною ланкою між різними адміністративно-правовими феноменами: реалізації компетенції публічною адміністрацією; адміністративними актами, прийнятими громадською адміністрацією за підсумком процедури; фізичними та юридичними особами. Будучи врегульованим адміністративним законодавством, адміністративні процедури пронизують усі основні його інститути та забезпечують єдність, взаємну узгодженість. Адміністративна процедура представляє гарантію права і свободи громадян, оскільки дає можливість адміністрації встановлювати власні правила щодо здійснення взаємодії з невіддільними суб'єктами. Адміністративні процедури надають органам управління вибір форми взаємодії. Вибір надається для того, щоб діяльність мала гнучкість і враховувала обставини певного випадку.

Формування належних адміністративних процедур є основою розвитку однакової адміністративної практики у громадських органах влади. Адміністративна процедура дозволяє сформулювати коло певних правил, які можуть бути доповнені, оскільки жоден закон не може передбачати регулювання всіх без винятку ситуацій та випадків.

Список використаних джерел:

1. Нестеренко К.О., Булгакова О.В. Адміністративна процедура як новий етап взаємодії органів державної влади і суспільства. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2023. № 6. С. 482–486.
2. Остапенко О.І., Ковалів М.В., Єсімов С.С. та ін. Адміністративне право України (загальна частина) : навчальний посібник. Вид. 2-е, доповнене. Львів : СПОЛОМ, 2021. 616 с.
3. Про адміністративну процедуру : Закон України від 17.02.2022 р. № 2073-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2073-20#Text>.
4. Анохіна Д.В. Адміністративна процедура: поняття та стадії відповідно до Закону України «Про адміністративну процедуру». *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. № 6. С. 283–286.

5. Yesimov S. Implementation of constitutionalization of law and order in terms of constitutional risks. *Social & Legal Studios*. 2019. Issue 3 (5). P. 3–10.
6. Бойко І. Роль і значення адміністративної процедури у публічному адмініструванні. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Право*. 2022. № 69. С. 229–236.
7. Ковалів М.В., Єсімов С.С. Адміністративні процедури нагляду у сфері технічного регулювання щодо забезпечення безпеки продукції. *Scientific Notes of Lviv University of Business and Law*. 2019. № 23. С. 149–154.
8. Деякі питання діяльності місцевих органів виконавчої влади з питань європейської інтеграції, міжнародного співробітництва та координації міжнародної технічної допомоги : Постанова Кабінету Міністрів від 20.08.2024 р. № 985. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/985-2024-%D0%BF#Text>.
9. Горбалінський В.В. Перспективи розвитку і застосування законодавства щодо надання адміністративних процедур в Україні. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2023. № 6. С. 233–237.
10. Шмідт-Ассманн Е. Загальне адміністративне право як ідея врегулювання: основні засади та завдання систематики адміністративного права. Київ : К.І.С., 2009. 552 с.

References:

1. Nesterenko, K.O., & Bulhakova, O.V. (2023). Administratyvna protsedura yak novyy etap vzayemodiyi orhaniv derzhavnoyi vlady i suspil'stva [Administrative procedure as a new stage of interaction between state authorities and society]. *Analitychno-porivnyal'ne pravoznavstvo – Analytical and comparative jurisprudence*, 6, 482–486 [in Ukrainian].
2. Ostapenko, O.I. Kovaliv, M.V., & Yesimov, S.S., at el. (2021). Administratyvne pravo Ukrayiny (zahal'na chastyna): navchal'nyy posibnyk. Vyd. 2-e, dopovnene [Administrative law of Ukraine (general part): textbook. Ed. 2nd, supplemented]. Lviv: SPOLOM [in Ukrainian].
3. Pro administratyvnu protseduru: Zakon Ukrayiny vid 17.02.2022 r. № 2073- IX [On administrative procedure: Law of Ukraine dated 02/17/2022 No. 2073-IX]. URL. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2073-20#Text> [in Ukrainian].
4. Anokhina, D.V. (2023). Administratyvna protsedura: ponyattya ta stadiyi vidpovidno do Zakonu Ukrayiny «Pro administratyvnu protseduru» [Administrative procedure: concepts and stages in accordance with the Law of Ukraine “On administrative procedure”]. *Yurydychnyy naukovyy elektronnyy zhurnal – Legal scientific electronic journal*, 6, 283–286 [in Ukrainian].
5. Yesimov, S. (2019). Implementation of constitutionalization of law and order in terms of constitutional risks. *Social & Legal Studios*, 3 (5), 3–10 [in English].
6. Boyko, I. (2022). Rol' i znachennya administratyvnoyi protsedury u publichnomu administruvanni [The role and significance of administrative procedure in public administration]. *Naukovyy visnyk Uzhhorods'koho natsional'noho universytetu. Seriya: Pravo – Scientific Bulletin of Uzhgorod National University. Series: Law*, 69, 229–236 [in Ukrainian].
7. Kovaliv, M.V., & Yesimov, S.S. (2019). Administratyvni protsedury nahlyadu u sferi tekhnichnoho rehulyuvannya shchodo zabezpechennya bezpeky produktsiyi [Administrative procedures for supervision in the field of technical regulation regarding product safety]. *Scientific Notes of Lviv University of Business and Law*, 23, 149–154 [in Ukrainian].
8. Deyaki pytannya diyal'nosti mistsevykh orhaniv vykonavchoyi vlady z pytan' yevropeys'koyi intehratsiyi, mizhnarodnoho spivrobitnytstva ta koordynatsiyi mizhnarodnoyi tekhnichnoyi dopomohy: Postanova Kabinetu Ministriv vid 20.08.2024 r. № 985 [Some issues of the activities of local executive bodies on issues of European integration, international cooperation and coordination of international technical assistance: Resolution of the Cabinet of Ministers of 20.08.2024 No. 985]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/985-2024-%D0%BF#Text> [in Ukrainian].
9. Horbalins'kyi, V.V. (2023). Perspektyvy rozvytku i zastosuvannya zakonodavstva shchodo nadannya administratyvnykh protsedur v Ukrayini [Prospects for the development and application of legislation on the provision of administrative procedures in Ukraine]. *Analitychno-porivnyal'ne pravoznavstvo – Analytical and comparative jurisprudence*, 6, 233–237 [in Ukrainian].
10. Shmidt-Assmann, E. (2009). Zahal'ne administratyvne pravo yak ideya vrehulyuvannya: osnovni zasady ta zavdannya systematyky administratyvnoho prava [General administrative law as an idea of regulation: basic principles and tasks of the taxonomy of administrative law]. Kyiv: K.I.S. [in Ukrainian].